

DROGPOLICY FÖR BORLÄNGE KOMMUNS GYMNASIESKOLOR

Bakgrund:

På Borlänge kommuns gymnasieskolor bryr vi oss om våra elever och deras framtid. En bra start i livet är en fungerande skolgång och ett avgångsbetyg vid studenten.

Vi inser att den sociala situationen ibland kan bli ett hinder för den enskilde eleven att lyckas i skolarbetet. Drogmisbruk i skolan och på fritiden är en av de faktorer som kan vara hindrande för individens framgång.

Därför vill vi på Borlänge kommuns gymnasieskolor markera ett ställningstagande där vi klart tar avstånd från bruket av illegala droger av alla slag. Vi vill genom vår policy ge våra elever stöd i att kunna säga nej till droger.

Borlänge kommuns gymnasieskolor vill erbjuda elever och personal en trygg och säker arbetsmiljö. På våra skolor får inga illegala droger förekomma, ej heller drogpåverkade personer får vistas på våra skolor.

Droger orsakar inte bara problem och skador för den enskilda eleven och dennes familj, det påverkar också skolans arbetsmiljö t.ex. genom minskad trygghet och arbetsro.

En viktig uppgift för skolan är att ta på sig uppgiften att **informera** på ett balanserat och objektivet sätt om narkotika och sedda skadeverkningar.

En annan viktig uppgift är att **aktivt agera** då uppgifter eller misstankar om missbruk framkommer.

Skolan är vår största arbetsplats och det är därför inte konstigt att man även inom skolan har problem med att det förekommer droganvändning. Många skolor erbjuder i dagsläget sina elever att drogtesta sig vid misstanke om droganvändning.

Drogtester i skolan bygger på fullständig frivillighet från elevens sida. Utgångspunkten är att eleven ställer upp på test, om inte, så kvarstår misstanken och man får då gå vidare enligt gällande handlingsplan.

Det är viktigt att komma ihåg att skolan måste skilja på elev som är myndig respektive omyndig. När det gäller omyndig elev så ska vårdnadshavarna alltid kontaktas.

När det gäller myndig elev så kan eleven säga nej till att föräldrarna kontaktas. Strikt juridiskt så gäller då sekretess gentemot föräldrarna. Ges samtycke från myndig elev kontaktas föräldrarna, detta då skolans ambition är att alltid samarbeta med föräldrar/vårdnadshavare under hela gymnasietiden.

Drogtester på skolelever utgör endast en mindre del av det drogförebyggande arbetet i vårt samhälle. Men erfarenhet visar att, om man ser det i ett större sammanhang, tillsammans

med information, utbildning och stödåtgärder och om man försöker sträva efter en drogfri arbetsmiljö – då är drogtester ett bra hjälpmedel.

Skolan samarbetar med socialförvaltningens öppenvård i Borlänge kommun, Ex-it 2.0. Detta innebär att vi samråder och samarbetar med dem kring drogrelaterade frågor. Öppenvården kan erbjuda samtal, stöd och information samt att det under pågående behandling kan genomföras eventuella drogtester för eleverna hos dem. Om eleven har annan hemkommun än Borlänge samarbetar skolan med socialförvaltningens öppenvård i dennes hemkommun.

Att kontinuerligt arbeta drogförebyggande är en del av skolans sammantagna arbetsmiljöarbete. Denna verksamhet ska återkommande utvärderas och vid behov revideras. Omgivningen måste hela tiden påminnas om hur man från skolan ser på missbruk av droger då det annars finns en risk att det hela faller i glömska.

Av skolans drogpolicy framgår tydligt skolans syn på droger och vad som görs både i förebyggande syfte samt vid misstanke. Det är viktigt att alla följer policyn, detta för att alla ska behandlas på ett likartat, rättvist och respektfullt sätt.

Förebyggande åtgärder:

Varje ny elev på skolan får skriftlig information som de skall ta hem och läsa tillsammans med sin vårdnadshavare, av denna information framgår Borlänge kommuns gymnasieskolas drogpolicy under skoltiden på Borlänge kommuns gymnasieskolor. Utöver detta informeras eleverna vid varje läsårsstart, utöver de kontinuerliga samtalen om drogers inverkan som sker genom skoltiden, om innehållet i drogpolicyn samt hålls branschriktad information kring risker och konsekvenser av droganvändande.

Från och med höstterminen 2016 har Borlänge kommuns gymnasieskolor möjlighet att, i brottsförebyggande syfte, genomföra narkotikasökningar i skolans lokaler med hjälp av narkotikahund.

Från och med höstterminen 2020 genomför Hushagsgymnasiet och Erikslunds gymnasiet **slumpmässiga drogtester på hela undervisningsgrupper** (gäller enbart årskurs 1 läsåret 20/21) detta utifrån arbetsmiljöskäl och för att sträva efter en narkotikafri skola med tryggt skolklimat och goda studieförutsättningar. Testerna är frivilliga men kan vara förutsättningen för att elev ska kunna delta vid riskfyllda utbildningsmoment eller apl. Genomförandet bygger på att medgivande finns från vårdnadshavare i form av underskriven samtyckesblankett alternativt muntligt samtycke vid testtillfället genom telefonkontakt med vårdnadshavare, avseende myndig elev krävs enbart samtycke från eleven.

Drogtesterna är frivilliga, och alltså inte påtvingade, vilket säkerställs genom att tre steg ska uppfyllas innan ett urinprov får tas. Eleven ska underteckna överenskommelse om att hen godkänner skolans drogpolicy, elevens vårdnadshavare ska – om eleven inte är myndig –

underteckna samma överenskommelse och en elev som blivit utvald att testas ska få information vid provtillfället om att drogtestet är frivilligt och att eleven kan avstå.

Det är endast personalen inom elevhälsan som får information om vilka elever som ingår i testgruppen och som får ta del av testresultaten.

Urvalet vid testningen görs genom tomboladragning med samtliga medverkande klasser på Erikslunds och Hushagsgymnasiet.

Borlänge kommuns gymnasieskolor marknadsför sig som **drogfria skolor** och klargör **konsekvenser** av konstaterat missbruk hos elev såsom;

- information till vårdnadshavare
- anmälan till sociala myndigheter (SoL 14:1 § anmälan)
- ev. anmälan till polismyndighet
- ev. sjukskrivning eller tillfällig avstängning från skolan av säkerhetsskäl

Eleverna ges **information och kunskap** om drogers inverkan och risker av sina undervisande lärare kontinuerligt under skoltiden. Information ges även genom elevens kontakter med skolsköterska och kurator.

Avseende **sökning av narkotika i skolans lokaler i förebyggande syfte** sker detta under följande förutsättningar;

- genomförandet av sökningen sker under tider där elever inte vistas i skolan.
- genomförandet sker på skollidningens initiativ och grundas inte på misstanke om brott.
- om narkotika påträffas under sökningen övergår den brottsförebyggande verksamheten i brottsutredande verksamhet.

Utöver de aktiva åtgärder som skolan gör för att förebygga droganvändande är det av avgörande betydelse att vi på skolan skapar ett psykosocialt klimat där eleven trivs, känner sig trygg och blir sedd.

"När eleven tycker det är roligt att gå till skolan och känner sig sedd och uppskattad där av lärare och kamrater, är det i själva verket det kraftfullaste skyddet mot att utveckla missbruk och andra problem."

Folkhälsomyndigheten om skolans betydelse för elevernas välmående och möjlighet till drogfrihet under sin skoltid.

AKTIVA ÅTGÄRDER VID MISSTANKE

(se flödesschema för åtgärdsföljd)

Misstanke om missbruk

Kan baseras på slumpmässigt drogtest, att en lärare får information av en annan elev eller att läraren genom egna iakttagelser fått misstankar. Ofta kan det handla om en känsla av att det inte står rätt till med en elev, men att man inte har konkreta "bevis".

I detta läge ska kontakt tas med elevhälsan för samråd. Rektor beslutar om eventuella vidare åtgärder.

Samtal elevhälsa och berörda parter

Samtal med elevhälsapersonal, rektor, elev samt vårdnadshavare (elev under 18 år), socialtjänst erbjuds medverka. Mentor kan medverka.

Vid samtal ska följande ingå;

- Elevhälsan informerar om de misstankar som uppkommit avseende droganvändande.
- Eleven erbjuds drogtest.
- Information till elev och vårdnadshavare om att anmälan till socialförvaltningen enligt 14 kap 1§ socialtjänstlagen görs (elev under 18 år). Vid elev över 18 år ska övervägande göras om anmälan till socialförvaltningen ska göras.
- Handlingsplan upprättas vid misstanke om droganvändande kvarstår efter samtal.
- Rektor fattar beslut om eventuell tillfällig avstängning jämlikt 5 kap 17-21 §§ skollagen. Eleven kan även uppmanas att sjukskriva sig under en period.
- Rektor fattar beslut om eventuell polisanmälan (vid akut påverkan).
- Eleven erbjuds hjälp med kontakt med Ex-it eller annan öppenvård om eleven tillhör annan hemkommun, beslut om behandling fattas dock av socialförvaltningen i hemkommunen.

Drogtest vid misstanke

I de fall bedömning görs att eleven ska erbjudas drogtest är det av vikt att det i samtalet förklaras för eleven så konkret som möjligt vad det är som föranleder misstanken och att testet är frivilligt. Om elev är under 18 år ska samtycke även ges från vårdnadshavare. Drogtest vid misstanke genomförs ej av skolan men kan ske genom samarbete mellan skolan och socialtjänst alternativt sjukvården.

Anmälningsskyldighet till socialförvaltningen

Vid misstanke om att eleven använder droger ska anmälan till socialförvaltningen jämlikt 14 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL) ske avseende elever under 18 år, anmälan om misstänkt missbruk kan efter bedömning även göras avseende myndiga elever. Anmälan görs till socialförvaltningen i elevens hemkommun. Med fördel erbjuds socialtjänsten att delta vid möte för att underlätta samverkan kring eleven.

Handlingsplan

Om det framkommer att en elev använder droger är det av största vikt att skolan stöttar eleven till ett liv utan droger, inledningsvis genom att alltid agera om misstanke om droganvändning uppkommer. För att erbjuda likvärdighet och trygghet för eleven upprättas i samarbete mellan elev, vårdnadshavare, skola och eventuellt socialtjänst en handlingsplan. Planen formuleras tillsammans med de inblandade parterna och blir en överenskommelse där olika parter har sin del av ansvaret. Ansvaret för att planen följs och följs upp ligger på rektor och elevhälsan.

Av planen bör framgå:

- Hur hem och skola håller kontakten, tid för uppföljningsmöte
- Namn på skolans, socialtjänstens och ungdomsenhetens kontaktpersoner
- Förutsättningar för fortsatt skolgång
- Hur eventuella fortsatta drogtester ska genomföras
- Att kontakt med behandlingsenhet erbjuds
- Att samarbete sker mellan skolan och socialtjänsten om elev och vårdnadshavare ger sitt medgivande

